

Protocolul optional la Convenția cu privire la drepturile copilului privind implicarea copiilor în conflicte armate*

Statele parti la prezentul Protocol[†],

Incurajate de sprijinul extraordinar de care s-a bucurat Convenția cu privire la drepturile copilului, care demonstrează puternicul angajament care există pentru promovarea și protecția drepturilor copilului, Reafirmând nevoia de a acorda o protecție specială pentru drepturile copilului și chemând la îmbunătățirea permanentă a situației copiilor, fără nici o deosebire, precum și la asigurarea dezvoltării și educării lor în condiții de pace și securitate,

Tulburate de efectele daunătoare și extinse ale conflictelor armate asupra copiilor și de consecințele pe termen lung pe care le au cu privire la asigurarea unei păci, securități și dezvoltări durabile, Condamnând luarea copiilor drept ținte în situații de conflict armat și de atac direct asupra locurilor protejate de dreptul internațional, cum ar fi locurile unde se afla în general mulți copii, de exemplu școlile și spitalele, Luând nota de adoptarea Statutului de la Roma al Curții Penale Internaționale, document în care se enumera printre crimele de război și recrutarea sau înrolarea copiilor sub vârsta de 15 ani sau folosirea acestora ca participanți activi la confruntări în cadrul conflictelor armate internaționale și neinternaționale, Considerând, prin urmare, că pentru consolidarea în continuare a drepturilor recunoscute în Convenția cu privire la drepturile copilului este necesară o mai bună protecție a copiilor față de implicarea în conflicte armate,

Luând nota de conținutul articolului 1 al Convenției cu privire la drepturile copilului, în care se spune că, în sensul acestei Convenții, prin copil se înțelege orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, cu excepția situațiilor în care, în temeiul legii aplicabile copilului, majoratul se atinge la o vârstă mai mică,

Convinsă că adoptarea unui protocol optional la Convenție prin care se ridică vârsta minimă la care o persoană poate fi înrolată în forțele armate și de la care poate participa la confruntări va contribui în mod efectiv la aplicarea principiului după care interesele superioare ale copilului trebuie să primeze în toate deciziile care îl privesc pe copil,

Luând nota de recomandarea celei de a XXVI-a Conferințe Internaționale a Crucii Roșii și a Semilunii Roșii care a avut loc în decembrie 1995, că părțile implicate într-un conflict să ia toate măsurile posibile pentru a evita implicarea copiilor sub 18 ani în confruntarea în cauză,

Salutând adoptarea prin consens, în iunie 1999, a Convenției nr. 182 a Organizației Internaționale a Muncii privind interzicerea celor mai grave forme de muncă a copiilor și luarea unor acțiuni imediate pentru eliminarea acestora, care interzice, printre altele, înrolarea forțată sau obligatorie a copiilor în vederea implicării lor în conflicte armate,

Condamnând cu profundă îngrijorare înrolarea, instruirea și utilizarea copiilor în confruntări, în interiorul și în afara granițelor naționale, de către grupuri armate care nu fac parte din forțele armate ale unui stat și recunoscând răspunderea pe care și-o asumă cel care recrutează, instruează și utilizează copii în acest sens, Amintind obligația tuturor părților la un conflict armat de a conforma prevederilor internaționale cu privire la respectarea drepturilor omului,

Subliniind că prezentul Protocol nu aduce atingere scopurilor și principiilor enunțate de Carta Națiunilor Unite, în mod deosebit la articolul 51 și nici normelor relevante cu privire la drepturile omului,

Ținând seama de faptul că pentru deplină protecție a copiilor, mai ales în timpul conflictelor armate și al ocupației străine, este esențială existența unor condiții de pace și securitate bazate pe respectarea deplină a scopurilor și principiilor enunțate în Carta și respectarea normelor relevante, cu privire la drepturile omului, Conștientă de nevoile speciale ale copiilor care, din cauza situației lor economice și sociale sau a sexului, sunt deosebit de vulnerabili în privința înrolării sau utilizării lor în cadrul unor confruntări, încalcându-se astfel dispozițiile prezentului Protocol,

Conștientă în egală măsură de necesitatea de a se ține seama de cauzele economice, sociale și politice profunde ale participării copiilor la conflictele armate,

Convinsă de necesitatea de a se consolida cooperarea internațională în aplicarea prezentului Protocol, pentru a asigura reabilitatea fizică și psihosocială și reintegrarea copiilor victime ale conflictelor armate,

Incurajând participarea comunității și îndeosebi a copiilor și copiilor victime la diseminarea programelor informative și educative privind aplicarea prezentului Protocol,

Au convenit, după cum urmează:

Articolul 1

Statele parti vor lua toate măsurile posibile pentru a se asigura că membrii forțelor lor armate care nu au împlinit încă vârsta de 18 ani nu participă în mod direct la confruntări.

* Adoptat al New York la 25 mai 2000.

[†] Semnat de R. Moldova la 8 februarie 2002. Republica Moldova a aderat prin legea nr. 15-XV din 6 februarie 2004. Publicat în Monitorul Oficial nr. 39 din 5 martie 2004. În vigoare pentru Republica Moldova din 5 martie 2004. Publicat în ediția oficială

Articolul 2

Statele parti vor veghea ca persoanele care nu au implinit inca virsta de 18 ani sa nu fie inrolate in mod obligatoriu in fortele lor armate.

Articolul 3

1. Statele parti vor ridica virsta minima a inrolarii voluntare in fortele armate nationale fata de cea stabilita la articolul 38, alin. 3 al Conventiei cu privire la drepturile copilului, tinind seama de principiile inscrise in acest articol si recunoscind ca, in baza Conventiei, persoanele sub virsta de 18 ani au dreptul la protectie speciala.

2. Fiecare stat parte va depune cu ocazia ratificarii prezentului Protocol sau a aderarii la acesta o declaratie cu caracter obligatoriu in care va ridica virsta minima la care va autoriza inrolarea voluntara in fortele sale armate nationale si va face o descriere a garantiilor pe care le-a prevazut pentru a asigura ca inrolarea nu se face in mod fortat sau prin constringere.

3. Statele parti care autorizeaza inrolarea voluntara in fortele lor armate nationale inainte de implinirea virstei de 18 ani trebuie sa instituie garantii pentru a asigura, ca nivel minim, ca:

- a. aceasta inrolare este cu adevarat voluntara;
- b. aceasta inrolare are loc cu consimtamintul dat in cunostinta de cauza a parintilor sau al reprezentantilor legali si persoanei in cauza;
- c. aceste persoane dispun de informatii complete cu privire la indatoririle pe care le presupune satisfacerea serviciului militar national;
- d. aceste persoane furnizeaza o dovada concludenta cu privire la virsta lor, inainte de a fi admisi in serviciul militar.

4. Orice stat isi poate intari declaratia in orice moment printr-o instiintare in acest sens adresata Secretarului General al Organizatiei Natiunilor Unite, care va informa toate celelalte state parti. Aceasta instiintare va intra in vigoare la data la care este primita de Secretarul General.

5. Obligatia de a ridica virsta minima la care se face referire la alin. 1 al acestui articol nu se aplica scolilor administrate sau coordonate de fortele armate ale statelor parti, in conformitate cu articolele 28 si 29 ale Conventiei cu privire la drepturile copilului.

Articolul 4

1. Grupurile armate care nu sunt cuprinse in fortele armate ale unui stat nu vor recruta si nu vor utiliza in confruntari, in nici o imprejurare, persoane cu virsta sub 18 ani.

2. Statele parti vor lua toate masurile posibile pentru a preveni astfel de inrolari si utilizari, cum ar fi adoptarea unor masuri juridice necesare pentru interzicerea si sanctionarea penala a unor astfel de practici.

3. Punerea in aplicare a prezentului articol nu va afecta statutul juridic al niciuneia dintre partile aflate in situatii de conflict armat.

Articolul 5

Niciuna dintre dispozitiile prezentului Protocol nu poate fi interpretata ca o piedica in calea aplicarii legislatiei dintr-un stat parte, a instrumentelor internationale si a dreptului international umanitar care sunt propice pentru respectarea drepturilor copilului.

Articolul 6

1. Toate statele parti vor lua masurile juridice, administrative si de alta natura necesare pentru asigurarea aplicarii efective si a respectarii dispozitiilor prezentului Protocol aflate in propria lor competenta.

2. Statele parti se angajeaza sa faca cunoscute pe scara larga principiile si dispozitiile prezentului Protocol, in egala masura in rindurile adultilor si copiilor, cu utilizarea mijloacelor adecvate.

3. Statele parti vor intreprinde toate masurile posibile pentru a asigura demobilizarea sau eliberarea, intr-o forma oarecare, de obligatiile militare ale tuturor persoanelor aflate in competenta lor si care au fost inrolate sau utilizate in cadrul unor confruntari, cu incalcarea dispozitiilor prezentului Protocol. Daca este necesar, statele parti vor acorda acestor persoane asistenta adecvata necesara in vederea readaptarii lor fizice si psihologice, precum si a reintegrarii lor sociale.

Articolul 7

1. Statele parti vor coopera in aplicarea prezentului Protocol, mai ales in prevenirea oricaror activitati contrare acestuia, precum si in readaptarea si reintegrarea sociala a persoanelor victime ale unor acte contrare prezentului Protocol, inclusiv prin cooperare tehnica si asistenta financiara. Aceasta asistenta si cooperare se vor realiza in consultare cu statele parti in cauza, precum si cu organizatiile internationale competente.

2. Statele parti care sunt in masura sa ofere o astfel de asistenta, o vor face prin intermediul unor programe multilaterale, bilaterale sau altele deja existente sau, dupa caz, in cadrul unui fond constituit din contributii voluntare, in conformitate cu regulile stabilite de Adunarea Generala.

Articolul 8

1. In termen de doi ani de la intrarea in vigoare a prezentului Protocol pentru un anume stat parte, respectivul stat va inainta un raport Comitetului drepturilor copilului in care va furniza informatii detaliate cu privire la masurile intreprinse pentru aplicarea in practica a dispozitiilor Protocolului, in mod deosebit ale masurilor cu privire la participare si inrolare.

2. Dupa inaintarea acestui raport detaliat, fiecare stat parte va introduce in rapoartele pe care le va intocmi ulterior pentru Comitetul drepturilor copilului, conform articolului 44 al Conventiei, toate informatiile

complementare cu privire la aplicarea in practica a Protocolului. Celelalte state parti la Protocol vor prezenta rapoarte la intervale de cinci ani.

3. Comitetul drepturilor copilului poate solicita statelor parti informatii suplimentare cu privire la aplicarea prezentului Protocol.

Articolul 9

1. Prezentul Protocol este deschis spre semnare de catre toate statele parti sau semnatare ale Conventiei.

2. Prezentul Protocol se supune ratificarii, fiind deschis spre aderare pentru toate statele. Instrumentele de ratificare sau aderare se depun la Secretarul General al Organizatiei Natiunilor Unite.

3. Secretarul General, in calitatea sa de depozitar al Conventiei si Protocolului, va informa toate statele parti la Conventie si toate statele semnatare ale Conventiei despre depunerea fiecarei declaratii in baza dispozitiilor de la articolul 3.

Articolul 10

1. Prezentul Protocol va intra in vigoare in termen de trei luni de la depunerea celui de al zecelea instrument de ratificare sau aderare.

2. Pentru fiecare dintre statele parti care vor ratifica prezentul Protocol sau care vor adera la acesta dupa intrarea sa in vigoare, Protocolul va intra in vigoare la o luna dupa data depunerii propriului instrument de ratificare sau aderare de catre acest stat.

Articolul 11

1. Oricare stat parte poate denunta in orice moment prezentul Protocol printr-o instiintare scrisa adresata Secretarului General al Natiunilor Unite, care va informa ulterior celelalte state parti la Conventie si toate statele semnatare ale Conventiei cu privire la acest aspect. Denuntul va intra in vigoare in termen de un an de la data primirii instiintarii de catre Secretarul General. Daca insa, la implinirea termenului de un an, statul parte care a fost autorul denuntului este angajat intr-un conflict armat, denuntul nu va intra in vigoare inainte de incheierea conflictului.

2. Un astfel de denunt nu exonereaza statul parte de obligatiile care ii revin in baza prezentului Protocol cu privire la actele produse inainte de data intrarii in vigoare a denuntului, el neputind prejudicia in nici un fel continuarea examinarii oricarei chestiuni care se afla deja in atentia Comitetului cu privire la drepturile copilului, ca urmare a unei sesizari primite inainte de intrarea in vigoare a denuntului.

Articolul 12

1. Oricare dintre statele parti poate propune un amendament, inaintind textul in cauza Secretarului General al Organizatiei Natiunilor Unite. Secretarul General comunica apoi respectiva propunere de amendament statelor parti, solicitandu-le sa indice daca sunt de acord cu organizarea unei conferinte a statelor parti, in care propunerea sa fie studiata si supusa la vot. In cazul in care, in termen de patru luni de la primirea acestei comunicari, cel putin o treime dintre statele parti se pronunta in favoarea unei astfel de conferinte, Secretarul General va convoca Conferinta sub auspiciile Organizatiei Natiunilor Unite. Toate amendamentele adoptate de majoritatea statelor parti care sunt prezente si isi exprima votul la conferinta vor fi supuse Adunarii Generale a Natiunilor Unite pentru aprobare.

2. Un amendament adoptat in conformitate cu dispozitiile de la alin. 1 al prezentului articol va intra in vigoare dupa aprobarea sa de catre Adunarea Generala si acceptarea sa cu o majoritate de doua treimi, de catre statele parti.

3. La intrarea in vigoare a unui amendament, acesta devine obligatoriu pentru toate statele parti care l-au acceptat, celelalte state parti avind in continuare obligatia de a respecta dispozitiile prezentului Protocol, precum si toate amendamentele pe care le-au acceptat anterior.

Articolul 13

1. Prezentul Protocol, ale carei versiuni in limbile araba, chineza, engleza, franceza, rusa si spaniola sunt autentice in egala masura, va fi depus in arhivele Organizatiei Natiunilor Unite.

2. Secretarul General al Organizatiei Natiunilor Unite va transmite copii legalizate ale prezentului Protocol tuturor statelor parti la Conventie si tuturor statelor semnatare ale Conventiei.